

Szerkesztőség és
kiadóhivatal:
SALGÓTARJÁN
Salgó-u. 431. sz.

Felelős szerk.:
Korom György.

A MUNKÁ

Előfizetési árak:
Negyedévre 2000 K.
Egyes szám 300 K.

Megjelenik minden
szombaton.

Társadalmi és politikai hetilap.

Tejet!

Ha a tejkérdés Budapesten úti fel fejt, az egész ország visszhangzik a napilapok vészkiáltásaitól és kezdve a kormányfórumunktól az utolsó gazdasági szervezettel mindenki siet, igyekszik, hogy a főváros tejellátását biztosítsák. És mi e szénbe, koromba veritéköz, lihegő város vergődő polgárai mi is a nagy rém közeledtére segítségért kiállunk. Mert nemcsak a „nagy” helyeken, de itt is van tejhiány, van tejdrágaság és van tej-víz! De a mi kiállításunkra nem mozdulnak meg a szükséges szervek, mi a magunk erejére, a magunk találékonyságára vagyunk hagyatva.

A tej lassan az 1200 koronás ár felé evez és a városba való felhozatal mindig kevesebb és kevesebb. Akik a boldog békeidőkben való tejfelhozatal mennyiségét összehasonlítják a maival és ezzel egybevetik a város lakosságának számemelkedését el fognak szörnyülködni. Pedig a csecsemők, az aggok és betegek száma nem fogyott. Sőt!

A segítség legegyszerűbb módja mindenestre a külföld néhány városában oly egyszerűen bevált városi tehenészet volna, erre azonban a vagyoni helyzet miatt sajnós, dacára a nem rossz legelő viszonyoknak, gondolni nem lehet. Tehát a segítség egyéb módjait kell megfontolás tárgyává tenni.

A vidéki gazdák és uradalmok a tejfelhozatal elmaradásának okául azt jelölik meg hogy a fuvardrágaság miatt teljességgel lehetetlen a tej beszállítani. Elsősorban tehát városunknak kellene a tejközlekedést

megszervezni s rendszeres kocsik vagy autójáratok fenntartásával a beszállításról gondoskodni. A nagyobb uradalmakon kívül községenként vagy pusztánként tejgyűjtőhelyeket lehetne megjelölni (esetleg tejszövetkezetekkel) nhonnan ugyanezen járatok meghatározott menetrend szerint eszközölnék a beszállítást.

A tejárak mérséklésére és a tej előállítás fokozására a kormány szervezettel kellene igénybe venni. Nem maximálásra gondolok, hanem megfelelő korpa prémiumra és hasonló kedvezményekre, amely kedvezményeket csak bizonyos mennyiségű és minőségű tejnek a közfogyasztásra való átengedésével kellene kapcsolnihozni. Az ezen mennyiségen fölüli tej termék ára szabadon volna megszabható. Ezen intézkedéseknek esetleg törvényhozási úton való megtételére sürögösen a kormányhoz, esetleg nemzetgyűléshez kellene fordulni.

Fenti tervek keresztüli vételhez egy modern városi tejszernak volna létesíthető. En-

nek felállításához szükséges tőke a városi és kormányhozjáruláson kívül esetleg a legitim szakkereskedelem bevonásával a legszerényebb anyagi viszonyok között élő, tejet igénylő polgárok szövetségi készsége is igénybevehető.

Nem vagyunk szakemberek és nem beszélgetünk e kérdés üzleti részének szám szerű vizsgálatába, célunk e pár sorral csak az érdeklődés felkeltése s néhány tényre való rámutatás volt. De a kérdés sürgősége, fontossága arra kényszerítenek, hogy felhívjunk minden e város jövő generációjának sorsát szíven viselő vezető embert a megoldás programba vételére. Kényszerít erre bennünket kétezer éhez, betegségre, senyvedésre és pusztulásra ítél csecsemő erőtlen sírása és kényszerítenek a nap-nap mellett sokasodó kis keresztek a temetőben. Hozzon mindenki egy jó eszmét, egy pár koronát a célra, hozzon apai szívvvel és szeretettel!

Sz. J.

A kommunizmus története.

Írta: ANGYAL GÉZA.

I.

Kezdetben az emberek vagyonszűkösségekben éltek és az állapot teljesen meg is felelt az emberiség kezdetleges élet viszonyainak. Az ősszüők a paradicsomkertből kiűzelve s magukra hagyatva urai voltak ugyan az egész világnak, de természetes dolog, hogy melegegdedtek azzal a földterülettel, ahol épen laktak s gyermekeikkel és unokáikkal együtt mint egy nagy családban együtt éltek. A vagyonszűkösségre és együttélésre a vérségirokoni kötelékek kívül a sok mindenféle veszély is sarkallta őket.

Az éghajlat viszonytalaságai és a fenevadak ellen egymást kölcsönösen védeniök kellett.

Amde az emberiség szaporodásával és a nomád életmód következtében csak hamar felbomlik ez az első és kezdetleges család vagyonszűkösség, de csak azért, hogy egy újabb vagyonszűkösség jöhessen létre, a törzsek-vagyon és életközössége.

A nyelvzavar következtében kezdenek kialakulni a különböző népek és nemzetek. Az egység, melynek a vérségi kötelékek kívül, az egységes nyelv is erős támasza volt megszűnik. S a különböző nyelvűtörzsek között az ellenségeskedés is elkezdődik: összevesznek a jobb legelőkön és szántóföldeken s a rokon nyelvű és rokon

TÁRCA.

Versek.

A „Tilkosértelmű rózsza” c. ciklusból.

I.

A tengerbe néznek...

A tengerbe néznek merőn,
Mind árvák és mind szegények,
Ezren vannak, talán többen,
Magyar lányok és legények.
Lilaszinre marja arcuk
A fájdalom és a hideg...
S a nagy hajó egyre csábil,
Öblös torka egyre liheg.
Csak sóhaj kél az ajkakon,
Fájó köny is pereg néha,
Vízceppeket tör a hullám,
De a sereg bátor s néma...
Felhörög a kürt vonagló.
Hazáthagyó bucsuszója,
S megindul a magyar vérnek
Zaklató hordozója.
Szinte látni, mint temetik
Odobenn a hazát, multat,
S e tulpartit álmok, vágyak

A tengerbe miként hullnak...
Kigyulnak a vízoszlopok,
Ködbe ful a tenger szőnyve,
S valhol a Felvidéken
Összefoly az anyák könnye.
Összefoly az árvák könnye
S a hús alkony óráiban
Fel-felcsendül az ária:
Tengeren járók csillaga:
Áve Mária!

II.

Emlékezés.

Nagyszombati vecsernyéknek
Kis mécsai égnek bennem,
Boldogságos Szűz Mária
Szép latin litániája
Még egyre zsong a fülemben.
Rokkantaknak komor vára
Volt ott ami lakó helyünk:
Régi-régi kis diákok,
Gyónni járó szűz virágok
Emlékezem még reátok.
Megvan még az imakönyvem.
Drága kincs. Ha elvészem,
Kigyul a sok kandelábor
S mint ellankadt öreg páter
Nagyszombati szent vecsernyék
Tirentok emlékezem.

III.

Áve Mária.

Mintha harangvirág
Halk csengése volna,
Valhol nagy messze
A harang úgy kong ma.
A virágszál susog,
Szent imára hajlik,
A csermely csengése
Alig-alig hallik...
Ligetek dus fain
Susognak a lombok,
S mind megannyi oltár
Állanak aombok.
Lebukott a napfény,
Az égen uj láng ég,
Millió "quertanfennyel
Mosolyg le ránk az Ég...
A kelet tündöklő
Glóriába fonva...
Szívünket az uj láng
Maga köré vonja
S száll a szent áhitat,
Az édes ária:
Hajnali szép csillag!
Áve Mária!

Dr. Visnovszky Rezső.

verü törzsek szövetsége is elkövetkezik. Amit közöserővel szereznek, abból egyenlő mértékben részesednek. Az egyes népesebb törzsek esetleges szövetségeseik végre egy állandó helyen letelepednek, hogy megvessek alapját az állami, nemzeti életnek.

Azonban nem szabad elfelednünk, hogy itt állami élet alatt nem a mai modern állami életet kell értenünk, de kezdetleges állami életet, esetleg törzsi állami életet. Az állami letelepüléssel kezd kialakulni a magántulajdon is.

Előbb a törzsek közösen birtokolnak nagyobb földterületet, majd fölosztják a földet az egyes törzshöz tartozó nemzetségek között. Végre a nemzetségek közös birtoklása is megszűnik, midőn az egyes családok, családfők veszik tulajdonba birtokjukat. Mindebből láthatjuk, hogy a vagyonszövetségből miképpen jutott el az emberiség a magántulajdonhoz? Láttuk, hogy erre miképpen segítette el az emberiséget a vérségi kötelék lazulása, a nyelvi egység megszűnése és az állandó egy helyhez kötött élet, a letelepedés, a helyközösség.

Azt is láttuk, hogy a vagyonszövetségnek mennyire kedvezett a vérségi kötelék, a közeli rokonság, az egységes nyelv és a kóborló, vándorló, nomád életmód.

Az állami, nemzeti élet kialakulásával megszületik a magántulajdon is. A törzsfők, fejedelmek, királyok, császárok, fáraók, államfők és a főnemesség, nemcsak földbirtokkal, nemcsak birtokfeletti magántulajdonnal, de még rabszolgák feletti hatalommal és tulajdonnal is kezdenek birtokolni és rendelkezni.

Az állami élet s a magántulajdon kialakulása után hosszú időn át nem találkoznak az ókorban kommunista eszmékkel, tanokkal és gazdasági rendszerekkel.

Az első többé kevésbé kommunista államra Kr. e. 1300-ban akadunk. Kréta szigetén ringott bölcsője. Ekkor bukkott meg Kréta szigetén a monarchia (egyeduralom), hogy helyét elfoglalja a szövetséges (föderatív) köztársaság.

Minden város egy-egy köztársaság volt Kréta szigetén. (A községi kommunizmus ós alakja). A városok egymással szövetségben voltak. A város (köztársaság) ügyeit a népgyűlés és a tanács (senatus) intézte, de tulajdonképpen az egész nép által (népgyűlés) választott 10 előjáró (magistratus) zsarnokoskodott a városban, akiket a legelőkelőbb családokból választottak.

Hatalmuk törvényekkel nem volt korlátozva, hanem minden bíró, előjáró tetszése szerint ítélkezett, épen úgy mint nálunk a kommun idején a népbiztosok, vagy a forradalmi és vérszövetségek.

Kréta szigetének lakossága szabadokból és rabszolgákból állott. A szabad nemeseknek csak egy kötelezettségük volt, katonáskodni, tehát hadköteleesség.

A lakosság nagy része rabszolga levén, a földet mivelte, az ipart üzte, a különféle mesterségeket gyakorolta. A nemeseket az állam tartotta el; az állam költségén éltek és ruházkodtak. Az étkezések közösek voltak. Kérdezhetné valaki, hogy miből tartotta el a nemeseket az állam? A rabszolgák kereséséből, amelynek nagyobb részét ezek a szegény páriák kötelesek voltak az előjáróknak beszolgáltatni. Ebből finanszírozta aztán az előjáróság a közös étkezéseket, a kultusz ügyeket és a közigazgatást.

De a boldogság nem sokáig tartott, mert rövid idő múlva az állam a rabszolgák jövedelméből (keresetéből) nem volt képes elartani a nemeseket. Az ebédek mindinkább egyszerűbbek lettek, a gyermekek szaporodását is korlátozniok kellett, úgy, hogy a kommunizmus Polybiosz idején már mint emlék élt az emberek szívében.

A krétaiak példáját követték a spártaiak. Kezdetben Spárta 39 ezer szabad nemesi családból állott. Mindegyik egyenlő birtokkal rendelkezett. Később a szaporodás árnyában nagy eltolódások voltak észlelhetők a birtokállomány terén is. A birtokok mind kevesebb és kevesebb tulajdonos kezében összpontosultak. Amint Krétában úgy Spártaiban is a földet nem a nemesek, de a he-

lotáknak nevezett jobbágyok művelték s a föld hozama a tulajdonosé volt.

Bár az étkezések közösek és nyilvánosak voltak, de csak egyszer volt napjában este felé; asszony és gyermek azokon részt nem vehetett s a költségeket sem viselte az állam, mint Krétában, de kinek, kinek saját magának kellett a ráeső élelmiszereket a közös konyhára elszállítani. Szegény spártai szintén ki volt rekesztve a közös étkezésből. Az étkezés nem egy házban és egy asztalnál történt, de különböző házakban 15-ös csoportokban étkeztek. Kiki maga választhatta ki a csoportját. Fényesen és dusan étkeztek. Az ebéd a híres fekete levestel vette kezdetét.

Ebből láthatjuk, hogy a spártai kommunizmus nem tekinthető a szoros értelemben vett kommunizmusnak.

Folyt. köv.

Bányászdal.

— Róth Flórisnak küldöm. —

Lámpafény a napsugárunk
Mikor kövé meredt álomk
Kriptájába mi leszállunk.
Ezredévek mély sírjában
Vénhedt kőben csillog a szén:
Ó, mi tudjuk a nagy titkot,
Mit felénk sug a bányarém,
A tárna éjfelén.

Moraj kél a vén föld alól,
Zug a mélység, a szén dalol:
Az erdélyi köszénbányák,
Árván maradt magyar tárnák,
Gyászos dala fülünkbe sir.

Lámpafény a napsugárunk,
Pislogó mécs a világunk,
De ha egyszer a tárnákból,
Mint suhanó árny kiszállunk,
Szívünkben a tűz kilobban
S ítéltre, lángra lobban.
Rablott tárnák lidérc-álmát
Magyar bányászdal veri fel.
Ha mi egyszer megindulunk
Közel lesz a messzeség,
Csak te Isten, csak te Isten,
Adj nekünk jó szerencsét!

Dr. Visnovszky Rezső.

HIREK.

Házasság. Dr. Tobola Nándor bányarvos folyó hó 6-án házasságot kötött *Dancsák Juliska* urnóvel.

Házasság. *Szkladányi Emil* folyó hó 6-án vezette oltárhoz *Ficz Mária* urleányt.

Kath. nagygyűlés. Óriási méretek között tartották meg Budapesten a XV. kath. nagygyűlést. Dr. Csernoch János biboros hercegprímás, Albrecht főherceg és Schioppa pápai nuncius elnöklésével. Az ország katolikus kiválóságai csaknem teljes számban megjelentek a nagygyűlésen. Főurak, főpapok, szerzetesrendek, női szerzetek, intézetek, szerkesztők, gazdagok, szegények, öregek — gyermekek csodálatosan szép, nagy demokráciában egyesülve mennek, vonulnak az Oltárszentség után, felemeltesen demonstrálva a fekete lelkű hitellen ellentábor előtt. A katolikus világ legkiválóbb szónokai és tudósai tartottak szent beszédeket és számtalan egyesület tartott külön-külön gyűléseket. A római pápát és kormányát táviratilag üdvözölte a nagygyűlés. A pápa áldását küldte hűveire.

Adományozás. A helybeli főgimnázium földrajzi és természetrajzi szertára részére Luby Istvánné vadaskerti földbirtokos neje, családja birtokában megöröztölt földrajzi fényképfelvételeket adományozott. Ezek a felvételek rendkívül értékesek, mert Ázsia belsejéből s a Hymalájából valók s a család egyik nagynevű utazójának személyes felvételei voltak. A természetrajzi szertár részére adományozott kagylók, állatok és ásványok, mind ritka és becses ajándékok, amelyekért ez uton mond halás köszönetet az intézet igazgatóságára.

Október 6-án este a rómi. kuth. ölvűsőkör r. választmányi ülésén Horváth László elnök méltatta a nap jelentőségét. A 74 évvel ezelőtt kivégzett 13 aradi vértanú fájdalmas családját, Bem, Kossuth menekülését, a szabadságharc letörését, a kozákok beözönlését festette megátó szavakkal, mely után mégis felvirradt a magyar szabadság hajnala s ha Mária országát tépik-marják is külső és belső ellenségek, el kell jönnie az igazi nagy feltámadásnak, mert az igazság és becsület a mi fegyverünk! Másnap este műsoros est volt ugyanott, melyen kiűnően szavalt Kovács István. Nagyszerűen játszott Péter Ilonka, Szabó István, Szegő István; Holler Lajos fogtechnikus elsőrangú színesztelenség, akinek lekésen tapsolt és ujjazott a közönség.

Szoborleplezés. A hősök szobrát — mint értesülünk — városunkban folyó hó 28-án leplezik le nagy ünnepségek között, a kormány képviselőjének jelenlétében, a különféle társadalmi egyesületek és felekezetek részvételével.

Műkedvelő előadás. Az acélgyári olvasó egylet nagyműben folyó hó 13-án (szombaton) este 8 órai kezdettel műkedvelői előadásban színrékerül a dalkör alapjává. A doktor ur" Molnár Ferenc 3 felvonásos bohózata. Felvonás közben az acélgyári zenekar játszik. Dirigál Urszutz József karnagy. Tanc reggel 5 óráig. Helyárak: 1500, 1200 és 1000 kor. Állóhely 800 korona. Jegyek kaphatók az acélgyárban; Gacza Miklós és Braun Jánosnál, a városban: Duda Lajos cukrászdájában és este 7 órától a pénztárnál.

A Rimamurányi Salgótarjáni Vasúti r. t. igazgatósága az október 9-re egybehívott rendes évi közgyűlésnek indítványozta, hogy az 1922—23-iki üzletévről részvényenkint 300 kor. osztalékot adjon, a társulat különböző jöletli alapjára 60 millió koronát fordítson és közjótékonyági és közművelődési célokra 20 millió koronát szavazzon meg. Az elmúlt üzletév eredménye a legnagyobb béketeljesítmény kétharmadát érte el.

Öngyilkosság. Napok előtt eltűnt Schmiéd Mihály kőműves, salgói lakos. Szombaton, folyó hó 6-án találták meg a salgói football-tér mellett levő erdő egyik fáján felakasztva. Tették oka ismeretlen.

Október 6-ika a salgótarjáni főgimnáziumban. Az aradi vértanuk emléket kegyeletos módon ünnepelte meg a helybeli főgimnázium ifjusága. Az istentisztelet után az ifjuság az intézet rajztermében gyűlt össze, ahol a Hymnus elénekése után dr. Czírbusz Endre tanár méltatta lendületes, hnzafias beszédben az aradi vértanuk emlékezetének jelentőségét. Utána Kralovszky Margit III. o. növendék szavalt, „Gyűlölj” c. irreverenda költeményt oly szép kidolgozásban és annyi érzéssel, hogy könynyegig meghalotta a hallgatóságot. Az ünnepély a Szózat énekésével ért véget.

Előmnkálati engedély. A kereskedelmiügyi m. kir. miniszter folyó hó szeptember 28-án 86202/1923. sz. alatt kelt rendeletével a Karancsberényi Közsébbánya R.-T. budapesti cégnek a Karancsberényi község határában Kis Arany pusztánál levő közsébbánya telepétől Karancsberény, Lapujtó és Karancsalja községek határában a salgótarjáni Vadaskert pusztáig, illetve a m. kir. államvasutak Salgótarján országhatári vonalainak alkalmas pontjára vezető saját használatu drótkötélpályára az előmnkálati engedélyt egy évre megadta.

A Füleki Torna Klub vasárnap folyó hó 14-én délután mérkőzik a BTC.-al, délután fél 4 órakor a bánya sportterén.

A helybeli m. kir. postahivatal értesítése szerint n. m. kir. postatakarékpénztár az 1895. é. IX. t. c.-ben előírt rendelkezéseknek megfelelően és a háború alatt keletkezett ellenkező gyakorlat felhagyásával a jelenlegi postatakarékpénztári értékpapír (hadikölcsönkötvény, stb.) letéltulajdonosok közül csupán azoknak értékpapírleteit fogja továbbra is betéti őrizetben kezelni, akik egyúttal postatakarékpénztári takarékbetét-könyvecskével vagy csekkszámlyával is ren-

delkeznek, míg a többiek letételeit a tulajdonosok címére ki fogja küldeni. A kir. postahivatal s e célból följívja ezután az össze nosztrifikált letétellel bíró postatakarékpénztári letéttulajdonosokat, hogy a letétekre vonatkozó járadékkönyvet, ilyennek nem léteben a vonatkozó egyéb okmányokat (pénztári elismervény, jegyzési értesítés stb.) a helybéli kir. postahivatalnál mielőbb mutassák be, azok a letéttulajdonosok pedig, akik postatakarékpénztári betétkönyvvel is rendelkeznek, ezen alkalommal postatakarékbetétkönyvüket is hozzák magukkal!

Értesítés. Gyökössy Endrének, a Petőfi Társaság tagjának a jeles költőnek „Szép magyar jövőnk” címen összegyűjtött 76 nagyértékű költeményét adta ki izléses, csinos 124 oldalas, szép borítéklappal fűdött könyvben s a I. O. Á. E.-nek művészeti osztálya. Ez a könyv a legszebb, legelőcsöb és legmaradandóbb értékű alkalmi ajándék. Ezen könyv nem hiányozhat egyetlen magyar diák és serdült leány könyves polcáról sem. A könyv ára csak 3500 kor. A szerkesztőség útján megrendelhető a pénz beküldésével egyidejűleg.

Népgyűlés. A Ker. Szoc. Orsz. Szöv. salgótarjáni helyi csoportján folyó hó 14-én d. u. háromnegyed 2 órakor népgyűlést tart a bánya sporttérén. Dr. Zibolen Endre, Tobler János és Anker Béla budapesti kiküldöttek részvételével.

Mozi hír. A helyi mozgóban estlénkint a bányazenekar kombinált együttese játszik nagyszerűen, állandóan zsúfolt ház mellett.

Sérülés. A folyó hó 7-iki SBTC.—SSE. „barátságos” mérkőzésen Nyerges (SBTC.) játékos súlyosan megbesült, úgy, hogy orvosi vélemény szerint 4—5 hétig fekélnie kell. A durva mérkőzésnek nagy híre van a városban, sok érdeklődőnek elment a kedve az emberitörés látványosságától. Amint értesülünk a magát fékezni nem bíró játékos neve Rigó a SSE. tagja. Figyelmeztetjük a klubvezetőket, hogy az ilyen durváskodásért elsősorban ők felelősek, mert módjukban van ezt megakadályozni.

Tisztelt előfizetőinkhez!

Ismételten felkérjük vidéki t. utófizetőinket, hogy a sajtótörvény értelmében az eddig elfogadott példányokért járó összeget, vagy az esedékes negyedévi előfizetési díjat kiadóhivatalunkba sürgősen beküldeni sziveskedjenek!

Tisztelettel közöljük igen t. előfizetőinkkel, hogy november hó 1-én új negyedév kezdődik. Az új előfizetési díj negyed évre 3500 korona. Aki ezen összeget november hó folyamán beküldi, az nem köteles az időközben esetleg felemlt lap árára ráfizetni.

Lapunkat további szives jóindulatukba ajánljuk.

Szerkesztőség.

**Csonka Magyarország nem ország!
Egész Magyarország mennyország!**

HETI KRÓNKA.

Belföldi hírek.

A pápa tízezer lírát küldött a magyar tüdőbetegeknek. — A pereszlényi róm. kath. templomot kirabolták. — Százeczer sertést dolgoznak fel az idén a szalmái gyárosok. — Az értékpapírok 20—30 százalékkal estek. — A heti kosztipénz 3—4 százalék. — A Nemzeti Újság október 9-iki számában különféle praktikus kérdés megoldására pályázatot hirdet. — A miniszterelnök hétfőn, 8-án elfoglalta hivatalát. — József főherceg fia: József Ferenc főherceg eljegyezte a szász király leányát. — A kormányzó Tállyán vitézi telekbe iktatta vitéz Tillyai Miklóst. — Elfogták Ferenc Dénes 23 éves betörőt, aki 400 milliót rabolt össze. — A svábhgyen 150 ezer ember mézte végig az

óriási autóversenyt. — Rubinstein Erna művészónő miatt Budapestn a Vigadóban hangversenyt adott, hűvösölgyi villáját kirabolták, ahonnan sok száz millió értékű ékszert és idegen valutát loptak el. — Vasárnap, folyó hó 7-én nyílt meg a XV. vagonmentő vásár Budapestben, amelyen a szegény középosztály bocsájta áruba nemcsak utolsó darab ékszereit, hanem már felhőneműt és ruháit is.

Külföldi hírek.

Párisban nagy pesszimizmussal nézik, ami ma Németországban történik, ahol u. i. lépésről-lépésre növekedik a sovinizmus s militarista vagy nacionalista abszolútizmus áll küszöbön, a köztársaság pedig bukkik és minden a jobb oldali irányban tolong. Stinnes német gyáros a megszállt francia parancsnok engedélyével bement a börtönben ülő Krupp gyárosshoz, akivel a munkfelvételre kapcsolatos kérdésekről tárgyalt. Németországban koalíciós kormány alakult. A statárium még nem ért véget. — A nyugtalan Madridban csend és béke van. Meddig!? — A csehországi bányászsztrajk megszűnt. — Kemal pasa örösi felkesedés közepette vonult be Konstantinápolyba. — Massaryk szigorú ellenőrzést kíván Magyarországgal szemben. — Jugoszlávia Szalóniki egy részét megkapta kikötő céljaira. — Kóburg Lujza kir. hercegnőnek barátja Mattasich Géza volt budapesti huszártiszt meghalt. Párisban a nyilvánosság kizárásával temették el. A bánatos hercegnő öngyilkosságot kísérelt meg, de megakadályozták ebben.

SPORT.

S. B. T. C. — S. S. E. 3:2 (2:1).

Évek óta tartó hegemonia kérdést a mai mérkőzés sem döntötte el. Az elmúlt bajnoki év utó és előhangjai elcsendesülésével, mindkét csapat ovakodott még az egymással való találkozás lehetőségétől is, mert pl. az egyik egylet tatózkodó viselkedése folytán u nyáron kitűzött érem mérkőzés a malnapig se lett lejátszva. — Érthető tehát, hogy ily előzmények után, mindenki erős s izgalmas mérkőzést várt, már csak annál is inkább, mert míg a SBTC. részére a vezető pozíció megtartása, addig a SSE. részére az eddigi hátrány behozása és a bajnokság élén való pozíció elnyerése volt a főcél. A mérkőzést ugyan az SBTC. nyerte, azonban elvesztette egyik jó emberét Nyergest; Rigó embertelen és határozatlan szándékos rugása folytán.

A várt mérkőzés csak részben elégitelte ki a kíváncságot, igaz, hogy ennek jórészt maga volt az oka. Folytonos pro és kontra izgatásával csak jobban felizgatta a játékosok kedélyét úgy, hogy nem volt egyéb a mérkőzés, mint folytonos fault. Előljárt e téren Müller, ki mulkori fair játékat akarta megcáfolni, de még ő rajta is túljárt a fiatal alig 21 éves Rigó, kinek játéka feltétlen élveveszélyes. megérdemelné, hogy játékjogát hosszabbidőre felfüggeszék.

Kedvesnél a házi csapat az előnyösebb rész s ezt ki is használja, mert alig pár percnyi játék után Gaál fejese révén már a SSE. hálojában a labda. Ujra kezdés után az neálggyári csapat szépen kombinál, de labdái veszélytelenek, ellenben a bányacsapat majd minden lefutása veszélyes. Ennek dacára a SSE. jut kedvező helyzetbe. Pers labdáján majdnem kornerre megy, mit Szemzőnek tol lassan, de Szemző telovázását is kihasználja ügyesen a SSE. jobbszélsője a kapura lö, mit azonban Szemző földön fekvé fog 1/2 méterre a gólvonaltól — mikor általános meglepetésre, a feltűnően gyöngén biráskodó Kreutzer gólt ítélt. Protestálás nem használ s újra kezdének. Pár perc múlva most már idegeskedő Pers-Sznó egy magas labdára startolt, mikor kettőjük között Schott ököllé a labdát a kapuba vágja. Hosszabb vitakozás után a bíró kapurugást ítélt. A labdával Paál futott be egész az 5-ös vonalig, hol faultoln akarrák mire a bíró 11-est ítélt. SSE.

semmikép nem akarja akceptálni az ítéletet s Müller — mint csapatkapitány — kétszer egymásután dobja ki a labdát a 11-es ponttól. Nehezen de mégis érvényes a bíró ítélete s Hegyi a 11-est góllá-értékesíti. Ezután SSE. belemenős játékkal igyekszik eredményt elérni és sikerül is, mert előbb Gaál terítik földre, majd Rigó gyalázatosan lerugja Nyergest, ki összeesik. Rigót a bíró kiállítja. A II. félidő már csendesebb volt, mert a bíró minden kis dolgot lefúj. Eleinte a SSE. majd fokozatosan a SBTC. nyomul előre, míg egy nagy összefutásból 3-ik gólját éri el. — A mérkőzés vége felé egy szabadrugásból Virostáknak sikerül 3:2-re javítani az eredményt.

Az egész mérkőzés folyamán csak a II.-ik félidőben volt némi SBTC. főlény. A SSE. mezőnyjátékával, hatalmasan felette állt ellenfelének, kinek nem mentés, hogy majd az egész csatársora „betegállomány” volt. A SSE. védelme is elfogathatót nyújtott, csak egyedüli kifogásolni való volt a halvesora. Különbösen is a mérkőzést a két halvesor közötti különbség döntötte el. Legszebben s egyben a mezőny legjobb embere az „öreg” Hegyi volt, ki nagy rutinját csillogtatta a feltörő fiataloknak.

A bíró: Arról külön fejezetben kellene szólnunk. Itélkezéseinek határozatlansága feltétlenül igen nagy mértékben hozzájárult a mérkőzés eldurvulásához.

A „Mátravidéki bajnokság” állása.

	Játsz.	Győz	Veszt	Gólt		Pont
				ad	kap	
SBTC.	3	3	—	7	2	6
SSE.	3	2	1	7	4	4
HVSE.	2	1	1	1	2	2
GyAK.	2	1	1	5	3	2
HAC.	3	1	2	3	8	2
BaSE.	3	—	3	1	5	0

Pályázat.

A Salgótarjáni Ipartestület pályázatot hirdet a jegyzői állás betöltésére.

A pályázati kérvények 1923. évi október hó 20-ig beadandók.

A pályázatra vonatkozó felvilágosítást Ponyi Antal ipartestületi elnök ad.

Salgótarján, 1923. október 10.

Ponyi Antal, elnök.

Eladó ház,

Kisterenyén a vasuti telepen, mely áll 2 szoba, konyha, nyári konyha, istálló és összes mellékhelyiségekből, kerítéssel együtt 304

□ öl. — Értekezni lehet ugyanott a tulajdonosnál Jakubove József, cipész.

PYRAM

bőven carnaubás, terpenidinus, a kőszobellinól is jobb minőségben készült kiváló tisztító és moser-
váló hatással bíró cipőkrém.

BENES TESTVÉREK
VEGYÉSZETI GYÁR R.-T., GYŐR.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

M. R. Nem közölhető. A királykérdés feszegtetése sem pro sem kontra nem engedhetjük meg! Ha azonban valaki megis anynyira szenvedélyes e téren, hogy magán uralkodni nem tud, talán jó volna előbb telttel hatóságát értesíteni erről. A kormány a legszigorabban tiltja ennek a témának feszegtetését, mert fontosabb és sürgősebb dolgok is vannak, amik rendezésre várnak, mint a királykérdés. Illetékes helyre jutottuk panaszaikat!

A. B. C. Nem, azt nem engedhetjük, hogy a dolgozókat bármilyen kár érje a leírt esettel kapcsolatban. Hiszen, ha egy jó-tárgyat is engednénk, akkor már leterünk volna arról az útról, melyet célul tűztünk ki magunk elé!

Sz. F. — **Hatvan.** Arra nem válaszolhatunk, hogy mindennapi lexikonjává váljunk olvasóközönségünknek. Nem pedig azért, mert szükségünk van más témák számára elrövidíteni, amugy is szűkre szabott helyeket. De láthatja azért, hogy e papírinséges világban is, ahol kevés szóval sokat lehet mondani, ott mi megtesszük kötelességünket.

Bornemissza. Szívesen látjuk mindenki irását, de a névtelenek papirkosarba kerülnek. Az öné is oda jutott.

Ragyogó hajnal. Fenti üzenet önnek is szól.

R. K. A beküldött mű nem üti meg a mértékünket. Egyébként láthatja, hogy cédünk nemes, eszméint a magyarság védelme szempontjából helyesek! Epen ezért hűen kitarunk mellettük mindvégig! Még akkor is, ha az az ígért fenyegetés netán valóra válna.

B. Gy. — **Kisterenye.** A technológiára negy középiskola sikeres elvégzése után iratkozhatik be, ha előzőleg egy esztendőig gyakorolnokokodott valamely gyárban. Technológia Budapest és Szegeden van.

Salgó. Az ilyen gyenge irredenta versek úgy nőnek most uton-útfélen, mint a papsajt. Szívbeli irredentizmusra van ma szükség és munkára. A puffogó szavak, virágos frázisok ideje lejárt. A legszebb irredentizmus az, ha hiven dolgozik a magyar jövőödért ott, hová sorsa állította!

A balassagyarmati kir. törvényszéktől.

P. 1728 1922 5.

Hirdetmény.

A balassagyarmati kir. törvényszék közölni teszi, hogy a „Salgótarjáni Köszönbánya r. t.” által a m. k. államvasutak kisterenyei állomásból kiágazólag tervezett szabványos nyomtávolságú gőzüzemi iparvágánynak, valamint a lárnától ezen iparvágányon létesítendő rakodó állomásig vezető keskenyvágányu gépjerejű, esetleg lözüzemi bányavasútnak, — továbbá a munkástelepre vezetendő keskenyvágányu lö üzemi iparvasut létesítéséhez szükséges területek megszerzése végett a kereskedelemügyi m. kir. miniszter által 59237/1922. és 83634/1922. VII. szám alatt elrendelt kisajátításból kifolyólag a kártalanítási eljárást a kisterenyei 120, 121, 277, 498, 221, 113, 474, 473, 445, 446, 263, 111, 90, 479, 639, 89, 478, 447, 612, 347, 14, 201, 202, 319, 406, 525, 373, 136, 131, 125, 281, 282, 9, 77, 78, 88, 389, 388, 92, 387, 124, 125, 127, 133, 132, 267, 705, 119, 404, 118, 246, 317, 408, 407, 11, 268, 417, 418, 419, 420, 240, 179, 178, 300, 177, 285, 173, 271, 171, 170, 169, 263, 452, 429, 77, 79, 80, 206, 522, 491, 439, 70, 71, 72, 692, 67, 462, 463, 464, 465, 466, 488, 489, 195, 357, 471, 470, 164, 467, 468, 469, 53, 54, 414, 413, 614, 55, 449, 447, 686, 685, 409, 410, 58, 60, 670, 671, 61, 280, 696, 122, 664, 39, 712, 631, 207, és 455. sz. tjkvekben 1187, 1188, 1189, 1190 b,

1190 a, 1191 c, 1191 b, 1191 a, 1192 b, 1192 a, 1193 b, 1193 a, 1194, 1646 1195, 1648 1195, 1649 1195, 1650 1915, 1651 1915, 1652 1915, 1196, 1197, 1198, 1199, 1200, 1201 b, 1201 a, 1202, 1203, 1204, 1205, 1206 a, 1206 b, 1206 c, 1207, 1208, 1209, 1210, 1211 a, 1211 b, 1211 c, 1211 d, 1212, 1213, 1214, 1215, 1216 a, 1216 b, 1217, 1218, 1219 a, 1219 a 2, 1219 b, 1220 a, 1220 b, 1220 c, 1221, 1222, 1223 a, 1223 c, 1223 d, 1224, 1225 a, 1225 b, 1226, 1227 b, 1227 a, 1228, 1229, 1230, 1231, 1232, 123 13, 234 a, 1234 b, 1235 a, 1235 b, 1236, 1237, 1238, 1391 b, 1391 a, 1390, 1389 b, 1388, 1389 a, 1387 d, 1387 c, 1387 b, 1387 a, 1386, 1385, 1384, 1392 a, 1392 b, 1393, 1394, 1395, 1396, 1397, 1398, 1399, 1400 a, 1400 b, 1400 c, 1400 d, 1400 e, 1401 a, 1401 b, 1402, 1403 a, 1403 b, 1403 c, 1404, 1405 a, 1405 b, 1405 c, 1406, 1407, 1408 a, 1408 b, 1408 c, 1408 d, 1409 a, 1409 b, 1409 c, 1, 1409 c, 2, 1410 a, 1410 b, 1411, 1412, 1769, 1413, 1770, 1413, 1771, 1413, 1414 a, 1414 b, 1414 c, 1415, 1416, 1417, 1418, 1419, 1420, 1421, 1422, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 1255, 1254, 1253, 1252, 971 a, 970, 969, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 988, 989 a, 989 b, 1751 990, 1752 990, 1753 990, 991, 92 a, 992 b, 993, 994 a, 994 b, 994 c, 994 d, 994 e, 995 a, 995 b, 996, 997, 998 a, 998 c, 999 a, 999 b, 999 c, 1000, 1001, 1002 a, 1002 b, 1002 c, 1, 1002 c, 2, 1003, 1004, 1005, 1006, 1007, 1008, 1009 a, 1009 b, 1009 c, 1010, 1011, 1012, 1013, 1014, 1015, 1016, 1017, 1018, 1019, 1635 1020, 1636 1020, 1637 1020, 1638 1020, 1639 1020, 1640 1020, 676, 1476 b, 2128. hrszámok alatt felvett ingatlanokra, illetve azoknak az I., II., III., és IV. alatti kisajátítási összeírás és tervrajz szerinti részeire az 1881. évi XLII. t. c. 46. §. alapján megindította és tárgyalási határrnapul a helyszíne Kisterenyei község házához a következő napokat tűzte ki:

a) 1923. évi október hó 15-ik napjának d. e. 8 óráját a kártalanítási úrra vonatkozó egyeség megkísérlése és a netáni egyeség jegyzőkönyvbe foglalása és amennyiben egyeség az összes ingatlanokra néve nem jönne létre, az esetben a szakértői becsőbizottság megalakítása véget;

b) 1923. évi október hó 24-ik napjának d. e. 9 óráját a szakértői becső fogantatása és a szakértők bevezetése, meghallgatása és a netán nyomban beadandó szakértői vélemények feletti észrevételek megtétele végett; az ismeretlen, avagy ismeretlen tatózkodású és távollevő netáni érdekeltek képviseletére ügugondnokul Papp Gyula salgótarjáni ügyvédet rendelte ki.

Az első, vagyis az 1923. évi október hó 15-ik napjára kitűzött tárgyalásra az összes érdekelteket, az 1923. évi október hó 24-ik napjára kitűzött tárgyalásra azonban csak azok az érdekeltek idézettek meg, akikkel a kisajátítási ár tekintetében egyeség nem jött létre, vagyis akik érdekeltek azon ingatlanok tekintetében, amelyekre szakértői becső fogantatásnak válik szükségessé.

Érdekeltek a fenti tárgyalásra azzal a figyelemzettel idézettek, hogy távolmaradásuk a kártalanítás feletti érdemleges határozat hozatalát nem fogja gátolni és hogy az egyéni külön értesítés elmaradás miatt igazolásnak helye nincs.

Balassagyarmat, 1923. évi szeptember hó 14-ik napján. Csiszér János, s. k. kir. törvényszéki bíró.

A kiadmány hitelűl: Kubinyi, irodafőtiszt.

RÉVAY SÁNDOR

polgári vendéglőjében
elsőrangú italok,
hideg ételek
kaphatók.

Méltányos árak!

Pontos kiszolgálás!

APRÓHIRDETÉSEK.

Kérem azon idősebb hölgyet, ki augusztus hó végén a keleti pályaudvar váróterméből zöldszíni kötött-kabátom tévedésből magánval vitte. Szíveskedjék azt a mátraballai községkházra eljuttatni.

Nyugdíjas állami tisztviselő, 40 éves, bármínő állást elfogad. **Mocsáry, Zagyva-pálfa.**

Vigyázzon a szemére! Ha nem jól lát és **szakszerű jó szemüveget akar**, akkor keresse fel Budapest **Barna Andor** látzer-specialistát VII. ker. Izabella-u. 11. a „Magyar Színház”-zal szemben. Minden munka megvárható. **Postai szétküldés naponta. Gyári árak. 10-8**

Felhívás! Az etesi lövészmulatságon elveszett egy barna pénztárca, melyben vasuti arcképes igazolvány, fegyvertartási engedély és egyéb okmányok, valamint 30 ezer korona készpénz volt. Megtaláló jutalom ellenében adja le a szerkesztőségben.

Vicziány István,
városi végrehajtó.

ABADIE

valódi francia szivarka-hüvely.

Szénát, szalmát, zsupot,
buzát, rozsot, zabot, korpát,
árpadercét és mákot napi áron alul árusít —
répát, burgondiát, takarmány- és terményfőléket
legmagasabb áron
vásárol

LIGETI IMRE

takarmány- és terménykereskedő

SALGÓTARJÁN.

Értesítés!

Tisztelettel hozom a m. t. közönség szíves tudomására, hogy Salgótarjában Uri utca 632. szám alatt Mozgószínház mögött, Tihanyi Sándor műterménél **kárpitos és diszító**

műhelyt nyitottam.

Elvállalok minden e szakmában vágó munkát u. m. divány, matrac, cheslon, paplan, salon garnitura és bőrbutorok javítását és készítését, valamint függöny felrakásokat a modern kor legkényesebb ízlésének megfelelően.

Kívánatra vidékre is megyek. Javítások gyorsan és pontosan eszközöltenek a legjutányosabb árak mellett. Szíves támogatást kér tisztelettel

Málovits Gyula,
kárpitos és diszító.

Jó házból való fiu

tanulónak felvétetik.